

ЈЗУ ЦЕНТАР ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ СКОПЈЕ
ISHP QENDRA E SHËNDETIT PUBLIK - SHKUP

ул. 3-та Македонска бригада бр.18 Скопје, тел. 02/3298 667, факс 02/3298 251,
www.cph.mk
rr. 3-Brigada e Tretë Maqedonase nr.18 Shkup, tel. 02/3298 667, faks 02/3298 251, www.cph.mk

**ЗБИРЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ВРАБОТЕН КАДАР ВО УСТАНОВИ
ОД ОБЛАСТА НА ЗДРАВСТВОТО ЗА 2020 ГОДИНА**

#EMERGENCY #COVID19

Скопје, мај 2021

Ј.З.У. Центар за јавно здравје Скопје

ДИРЕКТОР: Д-р спец. Бесим Зекири

Раководител на Одделението:

Доц. Д-р сци. Валентина Симоновска

Уредник:

Доц. Д-р сци. Валентина Симоновска

Автор:

Д-р Анета Јанкоска

Доц. Д-р Валентина Симоновска

Обработка на податоци:

Одделение за социјална медицина

Компјутерска обработка на податоците:

ИНФО СОФТ ИНГ, Скопје

Инг. Леутрим Амети

ПРЕДГОВОР

Во Збирниот извештај " Вработен кадар во установи од областа на здравството за 2020 година на Скопскиот регион" се презентирани податоци од статистичкото истражување спроведено во 2020 година. Прегледот претставува продолжение на серијата изданија од овој вид. Во публикацијата се објавени податоци за мрежата на здравствените установи и вработениот кадар. Покрај нив, презентирани се и податоци за структурата на вработените според видот на здравствената дејност, степенот на стручната подготовка и нивниот профил за Скопскиот регион.

Ј.З.У Центар за јавно здравје Скопје се надева дека публикацијата ќе ја исполни својата улога, на Министерството за здравство и на корисниците да им овозможи согледување на основните податоци за вработените за определен период, а евентуалните забелешки и предлози за подобрување на изданието ќе ги прими со благодарност.

Содржина

1 Вовед

2. Цели

3. Материјали и метод на работа

4. Резултати

4.1 Мрежа на здравствени установи и организациски потенцијал (Скопски регион)

4.2 Кадровска обезбеденост на Скопскиот регион со здравствени работници и здравствени соработници

4.3 Споредба на индикатори за обезбеденост со здравствени работници во Р.С. Македонија и други земји од Европскиот Регион

5. Заклучоци

6. Предлог мерки

7. Користена литература

1. Вовед

Здравствените работници ги вклучуваат сите оние кои се занимаваат со здравствени услуги, јавно здравство и сродни области, како и оние кои обезбедуваат поддршка за овие активности. Оваа разновидна категорија работници опфаќа здравствени професионалци, како што се лекари, медицински сестри, акушерки, фармацевти и физиотерапевти, но исто така и сродни здравствени професионалци, како што се работници за ментално здравје, социјални работници, вработени во лаборатории и други.

Според CDC (Center for disease control), Здравствен персонал (Healthcare personnel-ХЦП) се однесува на сите платени и неплатени лица кои служат во здравствени установи кои имаат потенцијал за директна или индиректна изложеност на пациенти или заразни материјали, вклучително и телесни супстанции (на пример, крв, ткиво и специфични телесни течности); контаминирани медицински материјали, уреди и опрема; контаминирани еколошки површини; или контаминиран воздух. ХЦП вклучува, но не е ограничен на персонал за итна медицинска помош, лекари, медицински сестри, болничари, медицински техничари, негувателки, лица кои работат во домашна посета, терапевти, флеботомичари, фармацевти, студенти и специјализанти, договорен персонал кој не е вработен во здравствената установа и лица кои не се директно вклучени во грижа за пациентите, но кои можат да бидат изложени на инфективни агенси кои можат да се пренесат во здравствената заштита (на пр. службеници, еколошки услуги, лица кои им носат храна на пациентите, лица кои работат во перална, во служба за обезбедување, управување со инженеринг во здравствените установи, административен кадар, наплата и волонтерски персонал).[1]

Здравствената работна сила е од клучно значење за управување и испорака на здравствени услуги во сите земји. Способноста на здравствените системи да функционираат добро и соодветно да одговорат на новите предизвици со кои се соочуваат е под силно влијание на **достапноста** на здравствените работници со **релевантни вештини**, во доволен број, лоцирани таму каде што се потребни и работа во средина што ги мотивира и ангажира.

Во овој поглед, зајакнувањето на работната сила е од суштинско значење за да се осигура дека здравствените системи можат да ги постигнат националните и глобалните здравствени цели. Од клучно значење е земјите да развиваат политики кои обезбедуваат достапност на доволно здравствени работници со соодветни вештини, компетенции и мотивација да обезбедат здравствени услуги за нивното население.

СЗО ја назначи 2021 година за Меѓународна година на здравствените работници и работниците кои пружаат нега (УНСВ) како признание за нивната посветеност за обезбедување заштита за време и покрај пандемијата COVID-19, која стана голем предизвик за здравствените системи ширум светот.

УНСВ е можност да привлече внимание на потребата од поголеми инвестиции во **подготвеноста на работната сила во здравството** и здравствената заштита,

едукација и учење за управување со пандемијата и нејзините последици и да се усовршат вакцините за COVID-19.

Покрај КОВИД-19, потребни се инвестиции и во способноста на здравствените работници да обезбедат примарна здравствена заштита, да управуваат со незаразните болести и да обезбедуваат услуги за ментално здравје, здравствена заштита на мајки и деца, долготрајна грижа и палијативна нега.

За време на 73-то Светско здравствено собрание, земјите-членки ја истакнаа критичната улога на здравствените работници и здравствените соработници во обезбедувањето на здравјето и благосостојбата на поединците и заедниците. Пандемијата COVID-19 илустрираше зошто сите здравствени работници се од клучно значење за реакциите во здравствените итни случаи и за подготвеноста и еластичноста на здравствениот систем.

Здравствените вработувања дејствуваат како поттик за економијата и множител на економскиот раст, што значи дека инвестирањето во здравствената работна сила има корист за целото општество.

Здравствениот и социјалниот сектор е најголем работодавец на жените и претставува важна област за инвестиции за родова еднаквост. Еден од 10 работници во земјите членки на Организацијата за економска соработка и развој е ангажиран во здравствениот сектор, а три четвртини од овие работници се жени.[2]

Највисокото тело од Комисијата за вработување и економски раст (Health Employment and Economic Growth) исто така, процени дека инвестициите во здравствено до 4% на бруто вработување може да резултираат со 9 пати повраток на инвестицијата и раст на домашниот производ (БДП).[2]

Врз основа на член 17 став (3) и (4) од Законот за здравствена заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/2012), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 12.6.2012 година, донесе УРЕДБА ЗА МРЕЖАТА НА ЗДРАВСТВЕНИ УСТАНОВИ.[3]

Со оваа уредба се утврдува мрежата на здравствени установи во Република С. Македонија. Со мрежата на ниво на примарна здравствена заштита се одредува максималниот број на тимови од примарна здравствена заштита, максимален број на аптеки, сите на ниво на општина и максимален број на биохемиски лаборатории на ниво на статистички регион на ниво на примарна здравствена заштита. Основни демографски стандарди за мрежата на примарна здравствена заштита се: - 1 тим по општа медицина составен од 1 избран лекар и 1 медицинска сестра на 1.000 жители; - 1 тим за гинекологија составен од 1 избран гинеколог и 1 медицинска сестра на 3.000 жени постари од 14 години; - 1 тим за стоматологија составен од 1 избран стоматолог и 1 стоматолошка сестра на 1.000 жители; - 1 аптека на 3.000 жители; - 1 биохемиска лабораторија на ниво на примарна здравствена заштита со минимум 1 специјалист и 1 лаборант на 18.000 жители.

Во Скопскиот регион има актуелно 357 тимови од примарна здравствена заштита, од максимален 620. Во однос на мрежата на тимови во ниво на примарна здравствена заштита во дејноста гинекологија актуелни се 48 од максимален број (83) на тимови, во дејноста стоматологија 227 од 620 (максимален број на тимови). Актуелен број на аптеки е 233 од 207 (максимален број). Мрежата на медицинско биохемиски лаборатории во дејноста лабораториска дијагностика на ниво примарна

здравствена заштита содржи 33 актуелни од максимален број 34. Во Скопскиот регион се наоѓаат Институтот за јавно здравје и Центарот за јавно здравје - Скопје. Со мрежата на ниво на секундарна и терциерна здравствена заштита за спроведување на специјалистичкоконсултативна, дијагностичка здравствена дејност и болничка дејност, се одредува максималниот број на специјалисти по дејности и број на постели по одделни дејности во болничките здравствени установи на ниво на секундарна здравствена заштита, структура на терциерната здравствена заштита, како и максимален број на определени услуги на ниво на регион или на ниво на Република С. Македонија.

Основни демографски стандарди за мрежата на секундарна здравствена заштита се:
- 1 специјалист по гинекологија и акушерство на 25.000 жени над 14 години; - 1 специјалист по анестезиологија и реанимација на 20.000 жители; - 1 специјалист по радиологија на 20.000 жители; - 1 специјалист по медицинска биохемија на 30.000 жители; - 1 специјалист по физикална медицина на 20.000 жители; - 1 специјалист по хирургија на 15.000 жители; - 1 специјалист по максилофацијална хирургија на 200.000 жители; - 1 специјалист по урологија на 40.000 жители; - 1 специјалист по ортопедија на 30.000 жители; - 1 специјалист по оториноларингологија составен од 1 специјалист и 1 медицинска сестра на 25.000 жители; 1 специјалист по интерна медицина на 8.000 жители; - 1 специјалист по инфектологија на 45.000 жители; - 1 специјалист по онкологија на 120.000 жители; - 1 специјалист по педијатрија на 20.000 жители; - 1 специјалист по неврологија на 40.000 жители; - 1 специјалист по психијатрија на 20.000 жители; - 1 специјалист по дерматовенерологија на 40.000 жители; - 1 специјалист по стоматолошка протетика на 75.000 жители; - 1 специјалист по ортодонција на 8.000 жители; - 1 специјалист по орална хирургија на 100.000 жители; - 1 специјалист по ендодонција на 200.000 жители; - 1 специјалист по орална патологија на 200.000 жители; - 1 специјалист по микробиологија на 70.000 жители; - 1 специјалист по офталмологија на 25.000 жители; - 1 специјалист по спортска медицина на 40.000 жители.[3]

Во однос на мрежата на дејности во општи и клинички болници во секундарна здравствена заштита во Скопскиот регион, капацитетите во ГОБ “8 –ми Септември” – Скопје се следни:

Слика број 1. Здравствени капацитети во ГОБ “8-ми Септември”[3]

дејност	Број на постели за лечење на болни заболени од акутни болести
Хирургија	62
Урологија	31
Ортопедија и трауматологија	31
Анестезија и реанимација	12
Интерна медицина	84
Инфективни болести	12
Психијатрија	19
Неврологија	12
Очни болести	29
Оториноларингологија	10
Дерматовенерологија	12
Вкупно	314

Слика број 2. Здравствени капацитети во Универзитетска клиника за хируршки болести Св.Наум Охридски-Скопје [3]

дејност	Број на постели за лечење на болни заболени од акутни болести
Хирургија	87
Урологија	21
Ортопедија и трауматологија	18
Неврохирургија	6
Анестезија и реанимација	8
Вкупно	140

Мрежата на специјалистичко-консултативни тимови и болничка дејност на терциерно ниво на здравствена заштита со капацитети е опишана на:

Слика број 3. Мрежа на специјалистичко-консултативни тимови и болничка дејност на терциерно ниво на здравствена заштита со капацитети (според Уредба на мрежата на здравствени установи) [3]

УНИВЕРЗИТЕТСКИ КЛИНИКИ	Број на постели	Број на тимови
ЈЗУ Универзитетска кл.за инфективни болести и фебрилни состојби	129	33
ЈЗУ Универзитетска кл.за детски болести	253	65
ЈЗУ Универзитетска кл.за неврологија	101	21
ЈЗУ Универзитетска кл.за психијатрија	61	16
ЈЗУ Универзитетска кл.за дерматологија	35	22
ЈЗУ Универзитетска кл.за гастроентерохепатолог.	52	20
ЈЗУ Универзитетска кл.за пулмологија и алергол.	48	26
ЈЗУ Универзитетска кл.за кардиологија	124	49
ЈЗУ Универзитетска кл.за токсикологија	40	15
ЈЗУ Универзитетска кл.за нефрологија	88	36
ЈЗУ Универзитетска кл.за ендокринологија, дијабетес и метаболички нарушувања	35	16
ЈЗУ Универзитетска кл.за ревматологија	42	17
ЈЗУ Универзитетска кл.за хематологија	45	23
ЈЗУ Универзитетска кл.за радиотерапија и онкологија	136	26
ЈЗУ Универзитетска клиника Ургентен центар,трауматологија,ортопедија и КАРИЛ	218	105

ЈЗУ Универзитетска кл.за дигестивна хирургија	71	17
ЈЗУ Универзитетска кл.за урологија	43	10
ЈЗУ Универзитетска кл.за детска хирургија	55	14
ЈЗУ Универзитетска кл.за неврохирургија	57	12
ЈЗУ Универзитетска кл.за торакална и васкуларна хирургија	52	14
ЈЗУ Универзитетска кл.за пластична и реконструктивна хирургија	35	18
ЈЗУ Универзитетска кл.за гинекологија и акушерство	130	68
ЈЗУ Универзитетска кл.за уво,нос и грло	59	21
ЈЗУ Универзитетска кл.за очни болести	79	18
ЈЗУ Универзитетска кл.за максилофацијална хирургија	35	16
ЈЗУ Универзитетски институт за клиничка биохемија	0	8
ЈЗУ Универзитетска кл.по хируршки болести “Свети Наум Охридски”	171	62
ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар	/	84
ЈЗУ Универзитетска кл.за радиологија	/	19

2. Цели

- Целта на Извештајот е да даде приказ и оценка за развиеноста на здравствената мрежа на подрачјето на Центарот за јавно здравје – Скопје (мрежата на здравствените установи, организацијата на здравствените служби и во нив вработениот кадар).
- Втората цел е да се даде целосен преглед на вработените здравствени работници, здравствените соработници и административно-техничкиот кадар во установите според видот и степенот на стручната подготовка.
- Третата цел е да се прикажат стандардите на обезбеденост со лекари и здравствени работници со виша и средна стручна подготовка во Скопскиот регион.

3. Материјал и методи

Како материјал за работа користен е Збирниот извештај за вработен кадар и организација на здравствените установи Образец бр. 3-00-60, кој еднаш годишно се доставува во Одделението за социјална медицина во Центарот за јавно здравје – Скопје. Методот на работа е дескриптивно – информативен со ретроспективна анализа и статистичка обработка на податоците прикажани како проценти или стапки.

4. Резултати и дискусија

4.1 Мрежа на здравствени установи и организациски потенцијал (Скопски регион)

Мрежата на здравствени установи и други установи кои вршеле здравствена дејност ги опфаќа оние установи кои редовно доставувале извештаи за 2020 година. Наша проценка е дека бројот на здравствени установи во Скопскиот регион е поголем и дека сеуште некои од нив редовно не ги исполнуваат законските обврски за известување.

Мрежата на здравствените установи преку кои се обезбедувала здравствената заштита на населението во општините во Скопскиот регион за 2020 година ја сочинуваат следните видови на здравствени установи: ординации по општа медицина, ординации по стоматологија, ординации по гинекологија и акушерство, специјалистичко – консултативни ординации, поликлиники од примарно и секундарно ниво, Ургентен центар, општи болници, специјални болници, Универзитетски клинички центар, универзитетски клиници, Клиничка болница, заводи, Институт за медицина на труд, Институт за трансфузиологија, Институт за јавно здравје, Центар за јавно здравје и аптеки. Во однос на сопственоста на капиталот установите се поделени на државни (јавни), концесиски (под закуп) и приватни здравствени установи.

Во текот на 2020 година од општина **Аеродром** известиле 69 здравствени установи кои спроведувале здравствена заштита: една работна единица на Здравствен дом – Скопје, 21 ординација по општа медицина, 1 ординација по гинекологија, 25 ординации по општа стоматологија, 5 специјалистички ординации по стоматологија, 5 специјалистичко-консултативни ординации, 7 аптеки, 3 дијагностички лаборатории и 2 поликлиники. Во 2020 година од општина **Арачиново** известиле дека функционираат 3 здравствени установи. Во општина **Бутел** здравствена заштита спроведувале 17 здравствени установи од кои: 7 ординации по општа медицина, 3 ординации по стоматологија, 1 специјалистичко-консултативна ординација по стоматологија, 4 аптеки и една поликлиника. Во општина **Центар** здравствени услуги обезбедувале 167 здравствени установи: Здравствен дом Железничар и две подрачни служби на Здравствен дом – Скопје, една поликлиника на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, 13 ординации по општа медицина, 12 ординации по гинекологија, 25 општи стоматолошки ординации, 16 специјалистичко-консултативни ординации по стоматологија, 26 специјалистичко-консултативни ординации, 2 дијагностички лаборатории, два стоматолошки клинички центри, 13 институти, 9 поликлиники, 2 заводи, Институт за јавно здравје и 1 Центар за јавно здравје, Институт за трансфузиологија, 7 аптеки и 31 универзитетска клиника. Од општина **Гази Баба** известиле следните 55 здравствени установи: Здравствен дом на Железара, две подрачни служби на Здравствен дом – Скопје, 25 ординации по општа медицина, 4 гинеколошки ординации, 13 ординации по стоматологија, 2 специјалистички ординации по стоматологија, една општа болница, 4 аптеки и 4 поликлиники. Во општина **Илинден** здравствена заштита спроведувале 11 здравствени установи и тоа: 4 ординации по општа медицина, 3 стоматолошки ординации, 3 аптеки и 1 поликлиника. Општина **Шуто Оризари** располагала со следните 3 здравствени установи: една ординација по општа медицина и 2 аптеки. Во општина **Ѓорче Петров** работеле 51 здравствена установа: 19 ординации по општа медицина, 4 ординации по гинекологија, 14 стоматолошки ординации, 2 специјалистички

стоматолошки ординации, 2 специјални болници, еден завод, 5 аптеки и 2 поликлиники. Во општината **Карпош** во мрежата биле вклучени 77 здравствени установи: 18 ординации по општа медицина, 2 гинеколошки ординации, 22 ординации по стоматологија, 10 специјалистичко-консултативни ординации по стоматологија, 7 специјалистичко-консултативни ординации, 3 дијагностички лаборатории, една општа болница, две специјални болници, 1 клиничка болница, еден институт, 4 аптеки и 5 поликлиники. Во општина **Кисела Вода** здравствена заштита спроведувале следните 50 здравствени установи: 21 ординации по општа медицина, 3 ординации по гинекологија, 15 ординации по стоматологија, 2 специјалистички ординации по стоматологија, 2 специјалистички ординации, 4 аптеки, две дијагностички лаборатории. Од општина **Петровец** известиле 7 здравствени установи, 3 ординации по општа медицина, една општа болница, 2 аптеки и Катлановска бања како друга установа која врши здравствена дејност. Општина **Сарај** има – 3 ординации по општа медицина, 1 ординација по гинекологија, 2 ординации по стоматологија и 2 аптеки. Во општина **Сопиште** – две ординации по општа медицина, 2 ординации по стоматологија, 1 аптека. Во општина **Студеничани** има 1 ординација по стоматологија, 3 аптеки и една поликлиника. Во општина **Чаир** здравствена заштита спроведувале 42 здравствени установи: една работна единица на Здравствен дом – Скопје, 10 ординации по општа медицина, 1 ординација по гинекологија, 13 ординации по општа стоматологија, 3 специјалистички ординации по стоматологија, 1 специјалистичко-консултативна ординација, еден институт, 1 специјална болница, 8 аптеки и три поликлиники. Во општина **Чучер Сандево** во 2020 година работеле вкупно 2 здравствени установи и тоа 2 ординации по општа медицина (Табела 1.).

4.2 Кадровска обезбеденост на Скопскиот регион со здравствени работници и здравствени соработници

Во здравствените установи и другите установи кои вршат здравствена дејност на подрачјето на Скопскиот регион во 2020 година **биле вработени вкупно 13927**. Од нив **69,0% биле здравствени работници**, или 9611 лица. **Здравствените соработници** учествувале со индекс **9,35%**, односно со 1303 лица. Останати работници, т.е **административно-финансиски работници**, технички работници и хигиеничари, имало вкупно 3013. Тие чинат **21,6%** од вкупниот број на вработени во здравствената дејност на подрачјето на Скопскиот регион (Табела 2).

Бројот на здравствени работници го чинат: 4855 здравствени работници со **висока стручна подготовка** (50,5%), 74 здравствени работници со **виша стручна подготовка** (0,76%), работници со **средна стручна подготовка** (48,7%) (Табела 2). Дистрибуцијата на здравствените работници, здравствените соработници и останатите работници во здравствените установи и другите установи кои вршат здравствена дејност на подрачјето на Скопскиот регион, во амбулантно-поликлиничката здравствена дејност (ПЗЗ), болничката дејност, специјалистичко-консултативната дејност, наставната дејност, специјализираната превентивна дејност, фармацевтската дејност и техничко-административната дејност, во целост е прикажана на Табела 2.

Во **болничката дејност** на подрачјето на Скопскиот регион, работеле **49,4%** од вкупниот број на вработени во здравствените установи и другите установи кои вршат здравствена дејност. **61,6% биле здравствени работници**, 11,3% здравствени соработници и 27,1% останати работници во здравството (Табела 2).

Бројот на вработени во амбулантно-поликлиничката дејност, во ПЗЗ, учествува со индекс од **12,3%** во структурата на вкупно вработените во здравствената дејност на Скопскиот регион. Од нив, 87,4% се здравствени работници, 1,0% здравствени соработници и 11,6% останати работници во здравството (Табела 2).

На специјалистичко-консултативната дејност - во болниците на подрачјето на Скопскиот регион, им припаѓаат **8,3%** од вкупно вработените. Од нив 84,4% биле здравствени работници, 9,5% здравствени соработници и 6,1% останати работници во здравството (Табела 2).

На специјалистичко-консултативната дејност - вон болниците на подрачјето на Скопскиот регион, им припаѓаат **16,3%** од вкупно вработените. Од нив, 73,9% биле здравствени работници, 7,8% здравствени соработници и 18,3% останати работници во здравството (Табела 2).

На фармацевтската дејност и припаѓаат **7,2%** од вкупно вработените, од нив 98,9% се здравствените работници, 0,3% здравствените соработници и 0,8% се останати работници во фармацевтската дејност на подрачјето на Скопскиот регион (Табела 2).

На останатите здравствени дејности им припаѓаат **6,5%** од вкупно вработените во здравството на подрачјето на Скопскиот регион. Од нив 39,3% се здравствени работници и 19,2% се здравствени соработници и останати се 41,5% (Табела 2).

Дистрибуцијата на здравствените работници со висока стручна подготовка вработени во здравствените установи во Скопскиот регион според профилот/видот, вкупно и во одделните дејности посебно, е прикажана во Табела 3.

Највисоко е учеството на здравствените работници со висока стручна подготовка во болничката дејност. Од вкупно 4855 здравствени работници, 2151 се лекари, 14 стоматолози и 33 фармацевти.

Амбулантно-поликлиничката дејност ангажира вкупно 1549 здравствени работници, 825 со висока стручна подготовка. Од нив 461 се лекари, 283 се стоматолози и 81 се останати. Во оваа дејност има 18 здравствени соработници.

Специјалистичко-консултативната дејност – во болниците ангажира вкупно 992 здравствени работници, 466 лекари, и 4 стоматолози (УК за максилофацијална хирургија).

Специјалистичко-консултативната дејност – вон болниците ангажира вкупно 1714 здравствени работници, 425 лекари, 222 стоматолози и 8 фармацевти (Табела 3).

Здравствените работници со виша стручна подготовка (вкупно 29), во најголем број се ангажирани во специјалистичко-консултативна вон болничка дејност (39,1%). Според видот најбројни се медицинските сестри (43,2%) (Табела 4).

Здравствени работници со средна стручна подготовка во најголем број се ангажирани во болничката дејност, 1910, со индекс од 64,1%, а нивниот број во амбулантно-поликлиничката дејност бил 464 или 15,5% и специјалистичко-консултативната вон болничка дејност бил 318, со индекс на структура од 10,6%.

Во гореспоменатите дејности најбројни спрема видот меѓу здравствените работници со средна стручна подготовка се медицинските сестри со учество од 63,6% во болничката дејност. На второ место се лаборантски техничари (12,7%), кои, исто така, се најмногу застапени и во специјалистичко-консултативната дејност вон болниците (325 или 40,9%).

Стоматолошките сестри со најголем број биле ангажирани во амбулантно-поликлиничката дејност и тоа со индекс од 25,7% (Табела 5).

Табела 7 ги прикажува постигнатите стандарди на обезбеденост на населението од Скопскиот регион со лекари, стоматолози и фармацевти.

Во вон болничката здравствена заштита достигнат е стандард од **1 лекар ангажиран на 899 жители** во Скопскиот регион. **Во болничката здравствена заштита** е достигнат стандард од **1 лекар ангажиран во лекувањето на 700 жители** во Скопскиот регион. Или, вкупно во Скопскиот регион достигнат е стандард од **1 лекар на 1599 жители**. Исто така, достигнат е стандард од **1239 жители на 1 стоматолог и 1 фармацевт на 2254 жители во вон болничките дејности** на подрачјето на Скопскиот регион.

Во примарната здравствена заштита во 2020 година во Скопскиот регион во **ординациите по општа медицина** работеле вкупно 417 лекари. Од нив 22,2% биле лекари специјалисти.

Односот на здравствени работници со висока, виша и со средна стручна подготовка на лекар бил 1,08:1 за Скопскиот регион, вкупно (Табела 8).

Во ординациите по гинекологија и акушерство во текот на 2020 година во Скопскиот регион работеле 46 специјалисти и 49 останати здравствени работници, со меѓусебен сооднос од 1:1,06 (Табела 9).

Ординациите по стоматологија биле обезбедени со 286 општи стоматолози и 221 стоматолог специјалист, 2 стоматолози на специјализација. Во спроведување на стоматолошката заштита во овие ординации учествувале и 341 лице на забни техничари или забни асистенти прикажани на Табела 10. Односот меѓу нив бил 1,4 стоматолози на 1 забен техничар и забен асистент.

Во ординациите по педијатрија во текот на 2020 година за Скопскиот регион биле вработени вкупно 14 лекари. Од нив сите биле специјалисти, 1 лекар по општа медицина. Односот лекар/здравствени работници со висока, виша и средна стручна подготовка бил 1:1,07 (Табела 11).

Во специјалистичките ординации во текот на 2020 година во Скопскиот регион работеле вкупно 378 специјалисти, 36 лекари на специјализација и 7 лекари по општа медицина. Од здравствените работници со висока и средна стручна подготовка во оваа служба работеле 383 останати здравствени работници, односно бил постигнат однос на лекар/здравствени работници со висока, виша и средна стручна подготовка од 1:1,2 (Табела 12.).

Во болничката здравствена заштита биле вработени 1036 специјалисти, 196 лекари на специјализација, 52 лекари по општа медицина. Односот лекар/здравствени работници со висока, виша и средна стручна подготовка бил 1/1,75.

4.3 Споредба на индикатори за обезбеденост со здравствени работници во Република С. Македонија и други земји од Европскиот регион

Лекарите се лиценцирани да обезбедуваат услуги за пациентите како корисници на здравствена заштита, вклучувајќи: давање совети, спроведување на медицински прегледи и дијагностицирање, примена на превентивни медицински методи, препишување лекови и лекување на дијагностицирани болести, давајќи специјализиран медицински или хируршки третман.

Лекарите се поделени во две широки професионални групи според дефиницијата на ЕУРОСТАТ:

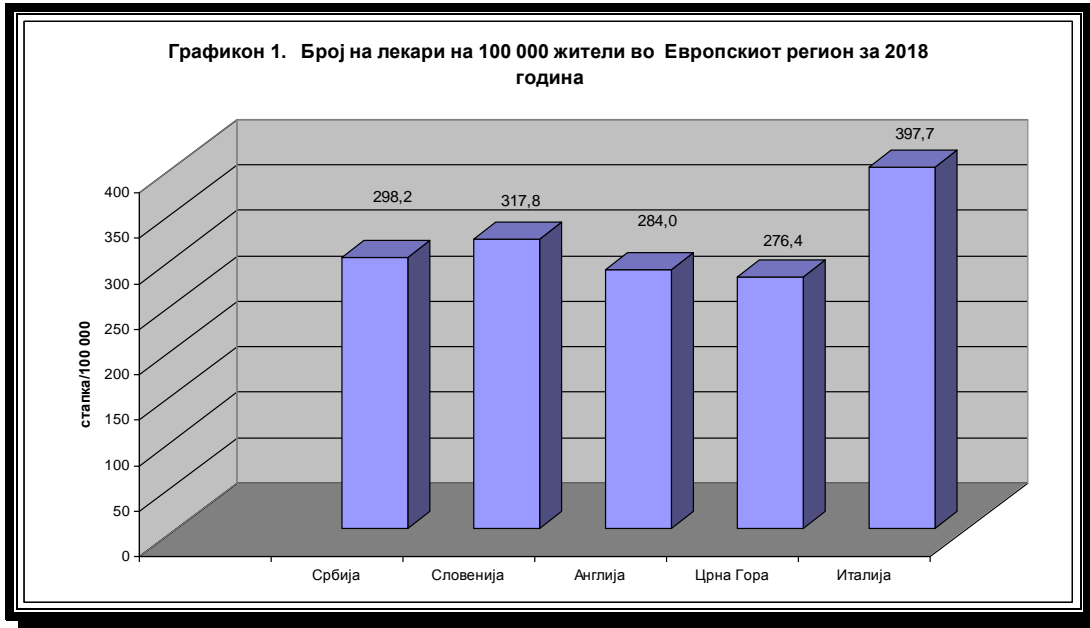
- општи лекари (во кои спаѓаат општите лекари (лекари));
- специјалисти лекари, кои, пак, може да се поделат на:
  - медицински специјалисти (доктори специјализирани за дијагностицирање и нехируршки третман на физички нарушувања и болести);

- хируршки специјалисти (лекари кои се специјализирани за употреба на хируршки техники за лекување на нарушувања и болести).

За лекарите, Еуростат собира податоци за три концепти:

- "практиканти", со други зборови, лекари кои обезбедуваат услуги директно на пациентите;
- "професионално активни", со други зборови, "практиканти" лекари плус лекари за кои медицинското образование им е предуслов за извршување на нивната работа;
- "лиценцирани", со други зборови, лекари кои се регистрирани и имаат право да практикуваат како лекари.

Највисока стапка на лекари на 100 000 жители за 2016 година, кои се практиканти е забележана во најголемите земји-членки на ЕУ: Австрија (158,7), Германија (97,7), Франција (152,9), Шпанија (74,4), Италија (89,1) и Обединетото Кралство (76,3). Грција имала најголем број лекари на 100 000 жители. Врз основа на споредбата во однос на бројот на населението, Грција евидентирала најголем број на (професионално активни) лекари меѓу земјите - членки на ЕУ, 627 на 100 000 жители во 2013 до 658,5 во 2016 година. Ова е значително повисока стапка отколку во која било друга земја членка на ЕУ, како Литванија (446,6) и Португалија (479,7), кои имале највисоки стапки на лекари практиканти на жители и биле само други земји-членки кои регистрираат над 425 лекари-практиканти на 100 000 жители. Спротивно на тоа, помалку од 265 лекари на 100 000 жители имало во Романија, Словенија и Полска, каде што е регистриран најнизок сооднос во 2013 година (224 лекари на 100 000 жители). Романија и Словенија за овој индикатор во 2016 година достигнале повисок стандард од 284,1 и 301,4 лекар на 100 000 жители, додека Полска сеуште е под дозволениот стандард со 241,5 лекари-практиканти на 100 000 жители. Односот на лекарите на 100 000 жители се зголемил брзо во Португалија, Литванија и Германија помеѓу 2008 и 2013 година. Бројот на лекари на 100 000 жители се зголемил во секоја од земјите-членки на ЕУ помеѓу 2008 година и 2013 година освен во Естонија. Најголеми зголемувања за овој сооднос биле забележани во три од четирите земји-членки на ЕУ коишто имале регистрирани највисоки стапки на лекари на 100 000 жители во 2013 година. Најголем пораст бил забележан во Португалија, каде што бројот на лекари или доктори со дозвола за работа се зголеми од 359 на 100 000 жители на 426 на 100 000 жители.

Source: Eurostat database, пристапено на 21.05.2020

Во 2018 година Италија има 397,7 лекари на 100 000 жители, Словенија 317,8 и Србија 298,2.

Во Република С. Македонија обезбеденоста со здравствени работници е анализирана преку бројот на дипломирани лекари (2016 година), бројот на лекари на 100 000 жители, бројот на стоматолози на 100 000 жители, бројот на фармацевти на 100 000 жители, бројот на лекари специјалисти на 100 000 жители и бројот на сестри на 100 000 жители за 2016 година. Исто така, анализиран е и бројот на физиотерапевти и лекари вработени во болница на 100 000 жители, како за Република С. Македонија така и за некои други земји од регионот.

Некои земји-членки на ЕУ се соочуваат со недостаток на понуда во однос на идниот број на лекари што се на располагање да работат во системот на здравствена заштита и ова довело до промовирање на мерки кои се наменети за поттикнување повеќе студенти да следат медицински студии.

Во 2016 година, имало 22,6 дипломирани студенти на 100 000 жители на Малта, 24,4 во Ирска и 22,1 во Романија. Поголемиот дел од останатите земји за кои се достапни податоци е регистриран сооднос од 10,0-15,1 дипломци на 100 000 жители, како во Полска, Бугарија, Шведска, Норвешка и Турција (податоци за 2016 година) имаат најниски стапки, додека немало дипломирани студенти по медицина во Кипар.

Споредбата помеѓу 2008 и 2016 година покажува дека бројот на дипломирани лекари на 100 000 жители се зголемила во повеќето земји-членки на ЕУ.

Најголеми зголемувања се забележани во: Малта (12,1-22,6), Португалија (10,3-16,4) и Литванија (9,5-16,1).

Стапката на дипломирани лекари на 100 000 жители во РС Македонија (27,8* за 2016 година) била повисока во однос на истата стапка во Србија од 20,6 на 100 000 жители за 2016 година, а земјите од соседството Бугарија, Словенија и Турција имаат пониски вредности: Бугарија 12,0, Словенија 15,8 и Турција 9,90 за 2016 година.

6. Заклучок

- 1.Македонија се соочува со сериозен проблем на лекарска емиграција.
- 2.Распределбата на здравствените установи од примарната здравствена заштита (ординации по општа медицина, стоматолошки ординации), генерално одговара спрема потребите на населението, освен во дејноста за гинекологија и акушерство во руралните општини. Оваа состојба се повторува веќе во неколку изминати години.
- 3.Постои нерамномерна просторна распределеност на специјалистичките ординации на секундарно ниво. Највисока концентрација на овие ординации има во централното градско подрачје, поточно во општините Центар и Карпош каде што се лоцирани повеќе од три четвртини од сите специјалистички ординации.
- 4.Во однос на кадровската обезбеденост, најголем процент од вкупниот број на вработени во здравствените установи и другите установи кои вршат здравствена дејност се вработените во болничката здравствена заштита.
- 5.Постои зголемување на бројот на останати здравствени работници (медицински сестри и останати здравствени работници со завршено високо образование) во вон болничката и во болничката здравствена заштита.
6. Најдобра обезбеденост со здравствени работници има во фармацевтската дејност.
7. Во останатите дејности од областа на здравството, здравствените работници се застапени со околу 40%, што е добар показател дека во следењето на здравствениот кадар, односно попис тие не би требало да бидат исклучени.
- 8.Сé уште на теренот е присутен несоодветен состав на тимовите во примарната здравствена заштита.
- 9.Недостасуваат матични гинеколози во руралните општини на Скопскиот регион.
- 10.Постои намален одзив на здравствените установи кои реферирале до Центар за јавно здравје - Скопје во текот на 2020 година, што рефлектира и намален број на вработени воопшто. Согласно новонастанатата состојба со COVID -19 мора да се земат во предвид вонредните услови на работа на сите здравствени установи во земјата.

7. Предлог мерки

Здравјето и благосостојбата на здравствената работна сила отсекогаш биле важни, но сега се уште поважни. Бидејќи општествата се борат со последиците од продолжениот стрес и притисок врз здравствените работници важно е земјите - членки да преземат конкретни чекори за решавање на нивните потреби.

Инвестициите во образованието, континуираниот професионален развој, благосостојбата и безбедноста при работа во сите овие области се важни предуслови за задржување и привлекување на здравствените работници и професионалци. Без да ја направат работата на здравството и здравствената заштита посакуван и поддржан пат во кариерата, земјите ќе се борат да привлечат нови лица, вклучително и во руралните области, или да напредуваат кон универзална здравствена покриеност и посилни, поотпорни здравствени системи.

Во текот на целата година, СЗО / Европа ќе работи во соработка со партнери за да покаже благодарност кон работната сила посветена на здравјето и грижата за другите и да се залага за заеднички напори за:

- подобрување на нивните услови за работа,
- инвестирање во нивното образование,
- проширување на своите улоги и
- заштита на нивното здравје и благосостојба.

СЗО исто така ја нагласува зголемената стапка на миграција на меѓународните здравствени работници, особено од земјите со пониски приходи и кривки здравствени системи и потребата за зајакната имплементација на Глобалниот кодекс на пракса на СЗО за меѓународно вработување на здравствен персонал.

Здравствените работници се есенцијални чинители за унапредување на основните приоритети на Европската програма за работа. Нивните одговорности во работењето кон универзална здравствена покриеност заштита на повеќе луѓе од здравствени итни случаи и унапредување на здравјето и благосостојбата за сите, мора да бидат признати не само со пофалби, туку и со опипливи мерки.

Burn out syndrome – во услови на COVID - пандемија

Зголемената побарувачка за здравствени услуги направи невиден притисок врз здравствените системи и работниците во нив. Многумина се соочуваат со согорување, лишувајќи ги здравствените системи од нивниот највитален ресурс: луѓето.

Според Меѓународната класификација на болести на Светската здравствена организација (СЗО), луѓето кои се соочуваат со **burn-out (согорување)** обично чувствуваат исцрпеност, но исто така веројатно се чувствуваат оддалечени или цинични за својата работа. Тие честопати работат помалку добро на работа, ставајќи ги на ризик своите пациенти.

Нејасно е колку луѓе кои работат во здравствениот сектор на глобално ниво страдаат од согорување, бидејќи повеќето истражувања за ова се направени во земји со високи приходи. Сепак, неодамнешното истражување на Меѓународното здружение за професионална медицина, кое претставува здруженија за медицина на трудот во 42 земји, дава некои проценки.[4]

Истражувањето дало одговори на burn-out од здравствени работници од 30 земји низ скалата на приходи. Различни прашања за споредливост не дозволуваат да се извлечат цврсти заклучоци од истражувањето, но фокусирајќи се единствено на лекарите кои известуваат за burn-out, истражувањето покажува дека пропорциите на согорување се движат помеѓу 17,2% (Јапонија) и 32% (Канада), при што Австрија и Ирска пријавуваат пропорции споредливи со оние во Канада.[4]

Д-р Ричард Херон,[4] копретседавач на Меѓународното здружение за медицина на трудот, ги потенцира вообичаените двигатели на согорување, вклучувајќи прекумерно оптеретување на работата и големи очекувања на пациентите. Овие

фактори се комплицираат од зголемениот број на пациенти кои манифестираат хронични заболувања.

Штетите предизвикани од согорување не се ограничени на неоптимална нега и незадоволство на пациентот. Согорувањето е исто така поврзано со зголемено отсуство од работа, што ја нарушува организациската функција, ја намалува ефикасноста на тимот и предизвикува губење на институционалното знаење.

Пандемијата со COVID-19 ги стави здравствените работници во невидена ситуација кога тие мораат да се грижат за пациентите додека се соочуваат со недостаток на заштитна опрема и ризик од инфекција. Изврши огромен притисок врз здравствените работници, правејќи ги склони кон прегорување, депресија, стрес и вознемиреност.

COVID-19 предизвика значителна загуба на COVID војници, губејќи ги своите животи за време на службената должност. Постои невиден притисок врз здравствените работници за што повеќето од нив не се обучени. Стресот е исто така засилен, бидејќи многу од овие COVID војници мораат да работат во сценарија надвор од нивното поле на специјалност, предизвикувајќи ги да учат многу од основа повторно и да се запознаат со новата опрема и процедури за многу краток временски период.

Недостасуваат податоци во врска со ефектите од работењето во такви средини врз физичкото и психолошко здравје на медицинските професионалци, особено во посиромашните земји, каде покрај големиот број пациенти, тие треба да работат во лоши ресурси, со долго работно време, многу малку паузи, несоодветност на заштитни мерки, раздвојување од семејствата подолго време, страв од добивање инфекција и пренесување на инфекцијата на членовите на семејството. Има докази дека овие околности предизвикуваат значителен психолошки стрес, депресија, анксиозност [5].

Исцрпеноста е психолошки синдром со три компоненти: емоционална исцрпеност, обезличување и намалено лично достигнување како резултат на продолжена, емоционално исцрпувачка работа. Влијае на сите аспекти на личниот и професионалниот живот, вклучително и перформанси во работата, задоволство од работата и психолошкото здравје. Различни физички и психолошки симптоми ја придружуваат исцрпеноста.

Здравствените работници кои страдаат од исцрпеност најверојатно ќе ги напуштат своите работни места. Друга веројатна причина и резултат на прегорување е „Синдром на втора жртва“, кој вклучува емоционална траума што ја имаат здравствените работници поради несакани настани, кои резултираат со лоши резултати на пациентот и лекарот станува втора жртва. Согорувањето исто така често се поврзува со депресија кај професионалци. Додека еден дел од лекарите бараат стручна помош, дел се изолираат, а многумина развиваат опасни начини на справување како пиење алкохол и злоупотреба на супстанции. Високите стапки на депресија резултираат со зголемена стапка на самоубиства кај лекарите во споредба со општата популација[5].

Што може да се стори за да се реши ова прашање? Здравствените работници кои одговориле на колаборативното истражување на Меѓународното здружение за медицина на трудот предложиле интервенции, како што се подобрување на условите за работа и намалување или менување на задачите.[4]

Тие исто така ја нагласиле потребата од следење, рано дијагностицирање и програми за спречување на психосоцијалниот фактор на ризик.

Со синхронизирање на исцрпеноста „професионален феномен“ и дефинирање на тоа како синдром „резултат на хроничен стрес на работното место кој не е успешно справуван“, класификацијата на МКБ става исто толкав акцент на работното место како на работникот, сугерирајќи дека секој значаен одговор бара акција од обете страни на равенка. Постои итна потреба за превземање на мерки да им се помогне на здравствените работниците посебно на тие од првата линија на фронтот да се справат со тековното сценарио за да се избегне долгорочен физички и психолошки морбидитет кај здравствените работници.

8. Користена литература

[1]. Interim U.S. Guidance for Risk Assessment and Work Restrictions for Healthcare Personnel with Potential Exposure to SARS-CoV-2 достапно на <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/guidance-risk-assesment-hcp.html> пристапено на 06.05.2021

[2] 2021: International Year of Health and Care Workers достапно на <https://www.euro.who.int/en/media-centre/events/events/2021/01/2021-international-year-of-health-and-care-workers> пристапено на 05.05.2021

[3] Уредба за мрежата на здравствени установи. Службен весник на Р.М. достапно на http://lkm.org.mk/db/dokumenti/legislativa/2Podzakonski/Sluzben_vesnik_na%20RM_br._%2081_od_28.6.2012.pdf пристапено на 10.05.2021

[4] Health workforce burn-out достапно на <https://www.who.int/bulletin/volumes/97/9/19-020919/en/> пристапено на 12.05.2021.

[5] Mental stress, and burnout among COVID warriors – A new healthcare crisis
The Journal of Medical Research 2020; 6(5): 193-196
достапно на http://www.medicinearticle.com/JMR_20205_05.pdf

**ЗБИРЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ВРАБОТЕН КАДАР ВО УСТАНОВИ
ОД ОБЛАСТА НА ЗДРАВСТВОТО ЗА 2020 ГОДИНА**

Табела 1.Здравствени установи на територијата на Скопскиот регион: дистрибуција според видот по општини за 2020 година

Општина	вкупно	здравствен дом*	ординација													Останати									
			Центар	општа медицина	гинекологија и акушерство	по стоматолози	спец. по стоматологија	спец.консултативна	Дијагностичка лабораторија	општа болница	спец.болница	клиничка болница	клинички центар	институт**	завод		институт за трансфузна медицина	ИЈЗ и ЦЈЗ	аптеки	поликлиника	Унив клиника	Орди мед труд	Забо техн лабор	Болн за нега	Унив институт
0	1	2	3	4	5	6	7a	7b	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1 Аеродром	69			21	1	25	5	5	3									7	2						
2 Бутел	17		1	7		3	1											4	1						
3 Гази Баба	55	1	1	25	4	13	2		1									4	4						
4 Горче Петров	51		1	19	4	14	2		1		2				1			5	2						
5 Карпош	77			18	2	22	10	7	3	1	2	1		1				4	5					1	
6 Кисела Вода	50			21	3	15	2	2	2	1								4							
7 Сарај	8			3	1	2												2							
8 Центар	167	1	2	13	12	25	16	26	2		1		2	13	2	1	2	7	9	31					2
9 Чаир	42	1		10	1	13	3	1			1			1				8	3						
10 Шуто Оризари	3			1														2							
Скопје, град	539	3	5	138	28	132	41	41	11	3	6	1	2	15	3	1	2	47	26	31	0	0	0	1	2
11 Арачиново	3			3																					
12 Зелениково																									
13 Илинден	11			4		3												3	1						
14 Петровец	7			3						1								2							1
15 Сопиште	5			2		2												1							
16 Студеничани	5					1												3	1						
17 Чучер-Сандево	2			2																					
Скопје, село	33	0	0	14	0	6	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	9	2	0	0	0	0	0	1
Скопски регион	572	3	5	152	28	138	41	41	11	4	6	1	2	15	3	1	2	56	28	31	0	0	0	1	3

Извор: Центар за јавно здравје - Скопје

Забелешка: *На територијата на Скопскиот регион работат два здравствени дома, Здравствен дом Железничар (општина Центар) и Здравствен дом-Скопје (општина Чаир) чии служби се дистрибуирани во целиот регион. ** ЗИУК бидејќи посебно се прикажани ортопедија, траума КАРИЛ и ургентен центар.

Табела 2.Вработени во здравствените установи и другите установи кои вршат здравствена дејност во Скопскиот регион во 2020 година

Здравствена дејност	Вкупно	Здравствени работници				Здрав. соработници	Останати работници во здравство				Се вкупно
		Висока	Виша	Средна	Ниска		Вкупно	Адми.	Тех. Кадар	Чист.	
01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
амбулантно поликлиничка дејност (ПЗЗ)	1549	825	17	707		18	205	47	144	14	1772
болничка дејност	4253	2151	16	2086		781	1863	819	657	387	6897
фармацевтска дејност	681	249		432		2	6	3	2	1	689
наставна дејност	176	140	1	35		17	103	70	14	19	296
специјалистичко-консултативна дејност-болничка	992	466	10	516		112	71	58	4	9	1175
специјализирана превентивна дејност	185	97		88		81	78	51	27		344
техничко-административна дејност	61	36	1	24		109	267	134	126	7	437
специјалистичко-консултативна дејност- вон болничка	1714	891	29	798	1	183	420	241	99	80	2317
С е В к у п н о	9611	4855	74	4686	1	1303	3013	1423	1073	517	13927

Извор: Центар за јавно здравје - Скопје

**ЗБИРЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ВРАБОТЕН КАДАР ВО УСТАНОВИ
ОД ОБЛАСТА НА ЗДРАВСТВОТО ЗА 2020 ГОДИНА**

Табела 3. Дистрибуција на здравствени работници со висока стручна подготовка спрема видот / профилот, вкупно и во одделните здравствени дејности во Скопскиот регион во 2020 година

Здравствена дејност	вкупно здрав. работници	Здравствени работници со висока стручна подготовка										Здрав. сораб.
		вкупно	Лекари			Стоматолози		Фармацевти		Останати		
			Се	општа медицина	на спец.	Специјалист	Се	од тоа спец.	Се		од тоа спец.	
01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13
амбулантно поликлиничка дејност (ПЗЗ)	1549	825	461	277	14	170	283	34			81	18
болничка дејност	4253	2151	1357	58	216	1083	14	12	33	7	747	138
фармацевтска дејност	681	249							248		1	1
наставна дејност	176	140	111	15	10	86			2		27	9
специјалистичко-консултативна дејност-болничка	992	466	259	16	22	221	4	3	0		203	92
специјализирана превентивна дејност	185	97	62	5	13	44	1		14	7	20	60
техничко-административна дејност	61	36	18	9		9	3		10	4	5	95
специјалистичко-консултативна дејност- вон болничка	1714	891	425	37	37	351	222	199	8		236	171
С е В к у п н о	9611	4855	2693	417	312	1964	527	248	315	18	1320	584

Извор: Центар за јавно здравје - Скопје

Табела 4. Дистрибуција на здравствени работници со виша стручна подготовка спрема видот/профилот, вкупно и во одделните здравствени дејности во Скопскиот регион во 2020 година

Здравствена дејност	вкупно здрав. работни.	Здравствени работници со виша стручна подготовка										Здрав. сораб.
		мед. сестри	забари	забн. техн.	ртг. техн.	физиот. техн.	фарм. техн.	радиотех. техн.	акуш.	лаб. техн.	останати	
01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13
амбулантно поликлиничка дејност (ПЗЗ)	17	9										8
болничка дејност	16	14			2							
фармацевтска дејност												
наставна дејност	1									1		
специјалистичко-консултативна дејност-болничка	10	2			5	2				1		
специјализирана превентивна дејност												1
техничко-административна дејност	1	1										
специјалистичко-консултативна дејност- вон болничка	29	6			16					6	1	
С е В к у п н о	74	32			23	2				8	9	1

Извор: Центар за јавно здравје - Скопје

**ЗБИРЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ВРАБОТЕН КАДАР ВО УСТАНОВИ
ОД ОБЛАСТА НА ЗДРАВСТВОТО ЗА 2020 ГОДИНА**

Табела 5. Дистрибуција на здравствени работници со средна стручна подготовка спрема видот/ профилот, вкупно и во одделните здравствени дејности во Скопскиот регион во 2020 година

Здравствена дејност	вкупно здрав. работн. 02	Здравствени работници со средна стручна подготовка											Нижа 14	Здрав. сораб. 15
		мед. сестри 03	стом. сестри 04	зубни техн. 05	ртг техн. 06	физот. техн. 07	радиот. техн. 08	фарм. техн. 09	сан. техн. 10	акуш. 11	лабор. техн. 12	оста нати 13		
01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15
амбулантно поликлиничка дејност (ПЗЗ)	707	464	182	12	1					36	12			
болничка дејност	2086	1910					21	29	1	120	5			596
фармацевтска дејност	432							432						1
наставна дејност	35				1						34			4
специјалистичко-консултативна дејност-болничка	516	256	1		4	57				17	181			20
специјализирана превентивна дејност	88	24	1								39	24		17
техничко-административна дејност	24	7						17						14
специјалистичко-консултативна дејност- вон болничка	793	318	131	2	1	12		4			325		1	11
С е В к у п н о	4681	2979	315	14	7	90		482	1	173	596	24	1	663

Извор: Центар за јавно здравје - Скопје

Табела 6. Дистрибуција на административен и технички кадар спрема видот/профилот, вкупно и во одделните здравствени дејности во Скопскиот регион во 2020 година

Здравствена дејност	Административен и технички кадар						
	С е вкупно 02	Адм. вкупно 03	Адм. висока 04	Адм. виша 05	Адм. средна 06	Адм. нижа 07	Техн. кадар 08
01	02	03	04	05	06	07	08
амбулантно поликлиничка дејност (ПЗЗ)	205	47	17		30		158
болничка дејност	1863	819	275	9	535		1044
фармацевтска дејност	6	3	2		1		3
наставна дејност	103	70	33	2	35		33
специјалистичко-консултативна дејност-болничка	71	58	2		56		13
специјализирана превентивна дејност	78	51	22	4	24	1	27
техничко-административна дејност	267	134	76	1	57		133
специјалистичко-консултативна дејност- вон болничка	420	241	91	5	145		179
С е В к у п н о	3013	1423	518	21	883	1	1590

Извор: Центар за јавно здравје - Скопје

Табела 7. Здравствени работници со висока стручна подготовка според видови/профили, вкупно во болничките и вон болничките здравствени установи во Скопскиот регион во 2020 година

Здравствени установи и установи кои вршат здравствена дејност	л е к а р и						лекари ангажирани за скопското население		стоматолози		фармацевти	
	в к у п н о		по општа мед.		специјалисти		вкупно	жители на лекари ангажиран за скопското население	вкупно	жители на стоматолог	вкупно	жители на фармацевт
	вкупно	жители на лекар	вкупно	жители на лекар по општа медицина	вкупно	жители на лекар специјалист						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Вон болнички	1336	476	359	1771	881	722	707	899	513	1239	282	2254
Болнички	1357	469	58	10961	1083	587	908	700	14	45412	33	19266
С е В к у п н о	2693	944	417	12732	1964	1309	1615	1599	527	46651	315	21520

Извор: Центар за јавно здравје - Скопје

ЗБИРЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ВРАБОТЕН КАДАР ВО УСТАНОВИ
ОД ОБЛАСТА НА ЗДРАВСТВОТО ЗА 2020 ГОДИНА

Табела 8. Вработени во ординациите по општа медицина во 2020 година во Скопскиот регион според стручната подготовка

Општина	ВКУПНО	Медицински работници										Немедицински работници				
		со висока подготовка					со виша подготовка		со средна подготовка			со ниска спрема	вкупно	психолози	социјални работници	останати
		лекари					вкупно	од тоа мед. сестри техничари	со средна подготовка							
		вкупно	општа медицина	на спец.	специјалисти	останати			вкупно	од тоа мед. сестри техничари						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14			
Гази Баба	102	47	32	2	13	2	1	1	51	51						
Горче Петров	60	30	26		4	3	1	1	26	26						
Карпош	105	50	37	2	11	4	0	0	50	50	1		1			
Кисела Вода	76	37	28	1	8	4			35	35						
Центар	63	30	21	2	7	6	1	1	26	26						
Чаир	83	40	33	1	6	2			41	41						
Шуто Оризари	10	5	4		1				5	5						
Аеродром	96	47	35	2	10	2	2	2	45	45						
Бутел	28	13	10		3	2			13	13						
Сарај	20	8	7		1	2			10	10						
Арачиново	13	6	4	2					6	6	1		1			
Зелениково	2	1	1						1	1						
Илинден	20	10	6		4				10	10						
Петровец	14	7	5		2	1			6	6						
Сопиште	8	4	4						4	4						
Студеничани	20	8	7		1	2			10	10						
Чучер Сандево	6	2	2			2			1	1	1			1		
Јавно здравство	147	72	47	6	19	14	1	1	60	60						
Вкупно	873	417	309	18	90	46	6	6	400	400	0	3	0	2	1	

Извор: Центар за јавно здравје - Скопје

Табела 9. Вработени во ординациите по гинекологија и акушерство во 2020 година во Скопскиот регион според стучната подготовка

Општина	ВКУПНО	Медицински работници										Немедицински работници				
		со висока подготовка					со виша подготовка		со средна подготовка			со ниска спрема	вкупно	психолози	социјални работници	останати
		лекари					вкупно	од тоа мед. сестри техничари	со средна подготовка							
		вкупно	општа медицина	на спец.	специјалисти	останати			вкупно	од тоа мед. сестри техничари						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14			
Гази Баба	10	4			4				5	3			1			1
Горче Петров	10	4			4				5	5			1			1
Карпош	5	3			3				2	2						
Кисела Вода	8	4			4				4							
Центар	58	24			24	3			22	22			9			9
Чаир	4	2			2				2	2						
Шуто Оризари	3	1			1				2	2						
Аеродром	4	2			2	1			1	0						
Бутел	2	1			1				1	1						
Сарај	2	1			1				1	1						
Арачиново																
Зелениково																
Илинден																
Петровец																
Сопиште																
Студеничани																
Чучер Сандево																
Вкупно	106	46	0	0	46	4	0	0	45	38	0	11	0	0	0	11

Извор: Центар за јавно здравје - Скопје

ЗБИРЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ВРАБОТЕН КАДАР ВО УСТАНОВИ
ОД ОБЛАСТА НА ЗДРАВСТВОТО ЗА 2020 ГОДИНА

Табела 10. Вработени во ординациите по стоматологија во 2020 година во Скопскиот регион според стручната подготовка

Општина	ВКУПНО	Медицински работници											
		со висока подготовка					забари		забни техничари		забни асистенти		останати
		лекари					ВКУПНО	од тоа со виша спрема	ВКУПНО	од тоа со виша спрема	ВКУПНО	од тоа со средна спрема	
		ВКУПНО	стоматолози	стоматолози на спец.	стоматолози специјалисти	останати							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
Гази Баба	44	23	19		4	2		1		18	18		
Горче Петров	57	27	22		5	2		1	1	28	27	1	
Карпош	102	54	42		12	11		2		35	35		
Кисела Вода	58	29	24		5	9		1		19	19		
Центар	437	247	70	2	175	50		5		135	134	1	
Чаир	97	50	43		7	6		1		40	40		
Шуто Оризари	8	5	5							3	3		
Аеродром	84	47	35		12	4		2		31	31		
Бутел	10	5	4		1			2		3	3		
Сарај	8	5	5							3	3		
Арачиново													
Зелениково	2	1	1							1	1		
Илинден	10	5	5							5	5		
Петровец	4	2	2							2	2		
Сопиште	5	4	4			1							
Студеничани	8	5	5							3	3	1	
Чучер Сандево													
Вкупно	934	509	286	2	221	85	0	0	15	1	326	324	3

Извор: Центар за јавно здравје - Скопје

Табела 11. Вработени во ординациите по педијатрија во 2020 година во Скопскиот регион според стручната подготовка

Општина	ВКУПНО	Медицински работници									Немедицински работници				
		со висока подготовка					со виша подготовка		со средна подготовка		со ниска спрема	ВКУПНО	психолози	социјални работници	останати
		лекари					ВКУПНО	од тоа мед. сестри техничари	ВКУПНО	од тоа мед. сестри техничари					
		ВКУПНО	општа медицина	на спец.	специјалисти	останати									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
Гази Баба															
Бутел															
Горче Петров	4	2		2				2	2						
Карпош	11	5		5	1	1	1	4	4						
Кисела Вода	7	2	1	1				4	4		1		1		
Центар															
Чаир	4	2		2				2	2						
Аеродром	6	3		3				3	3						
Шуто Оризари															
Вкупно	32	14	1	0	13	1	1	1	15	15	0	1	0	1	0

Извор: Центар за јавно здравје - Скопје

Табела 12. Вработени во специјалистичките ординации во 2020 година во Скопскиот регион според стручната подготовка

СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИ ОРДИНАЦИИ НА Скопски регион	Медицински работници										медицински работници				
	со висока подготовка						со виша подготовка		со средна подготовка		со ниска спрема	вкупно	психолози	социјални работници	останати
	лекари						вкупно	сестри техничари	лекари						
	вкупно	вкупно	општа медицина	на спец.	специјалисти	останати			вкупно	сестри техничари	вкупно	сестри техничари			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Гази Баба	82	29	2	1	26	11			42	42					
Горче Петров	50	11			11	12			27	27					
Карпош	153	56		8	48	41			56	49					
Кисела Вода	8	4			4	2			2	2					
Центар	112	51			51	7			54	53					
Чаир	2	1			1				1	1					
Шуто Оризари															
Аеродром	27	13			13	5			9	9					
Бутел	48	8	5		3	3			37	37					
Сарај															
Арачиново															
Зелениково															
Илинден															
Петровец															
Сопиште															
Студеничани															
Чучер Сандево															
Јавни здрав. установи	676	248		27	221	170	21	6	237	230					
Вкупно	1158	421	7	36	378	251	21	6	465	450	0	0	0	0	